

Огляд економічної активності

Динаміка випуску основних галузей залишається нестійкою. Рушієм зростання залишається споживчий попит, тоді як будівництво доріг поки відстає від минулорічних рекордів

У травні 2021 року рівень економічної активності послабився на тлі низки святкових днів. Однак економічні показники, скориговані на сезонні та календарні (кількість робочих днів та вплив Пасхи) ефекти, створюють відносний оптимізм щодо економіки, а винятком є спад будівельної активності. Натомість, зростаючий роздрібний товарообіг вказує на вагомий внесок приватного споживання у відновлення економіки.

Автор: Ігор Дейсан
Редактор: Юрій Шоломицький

Рис. 1. Промисловий випуск

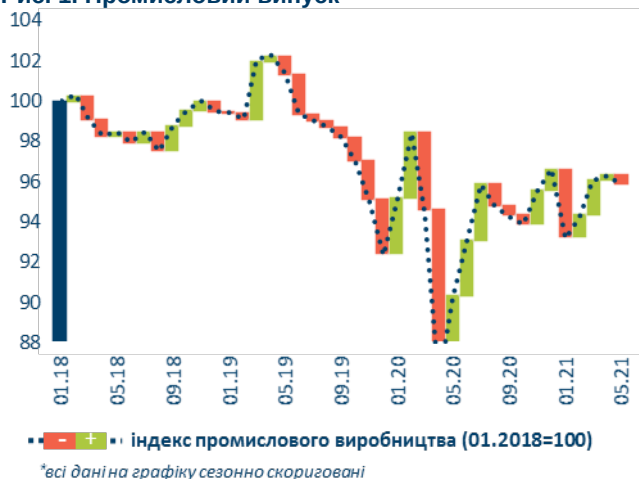
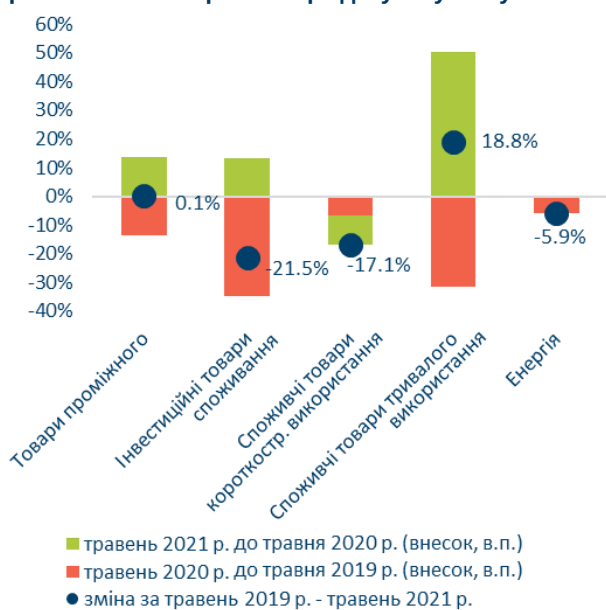

Рис. 2. Зміна випуску промислових товарів за останні 2 роки та внески окремих періодів у таку зміну

У травні 2021 року спостерігалось покращення ситуації з коронавірусом, а тому його вплив на економіку був незначним. Й іншим, обмежувачем економічної активності, фактором стала велика кількість неробочих днів (в тому числі й потрапляння на травень Великодня). Корекція даних на сезонні та календарні ефекти дає наступні результати. Якщо фактичний індекс промислового випуску знизився на 3.4% порівняно з квітнем, то за винятком вищеописаних ефектів його зниження становило лише 0.5% (рис. 1). Таке скорочення вже не викликає значного занепокоєння і, зокрема, пов'язане з меншими обсягами виробництва споживчих товарів короткострокового використання, прикладом яких є продовольство. Пізній початок збору нового врожаю плодоовочевої продукції та зернових також зумовив затримку у їх надходженні до на переробку. З іншого боку, нижчі ціни європейських виробників (насамперед, молочна продукція) стимулюють імпорт харчових продуктів та посилюють тиск на вітчизняних виробників.

Тренди за галузями промисловості важко охарактеризувати однозначно у сенсі зростання чи падіння. Випуск промислових товарів перевищував рівень травня минулого року, коли тільки починалися послаблення жорсткого "локдауну". Однак він (випуск) все ще відставав від рівня квітня 2019 року (рис. 2) – саме тоді промисловість була майже на максимумі за останні кілька років. Винятком було виробництво споживчих товарів тривалого використання, яке стимулювалося зростаючим попитом населення на відповідні товари. Особливої уваги заслуговує падіння

Рис. 2. Індекс будівельної активності

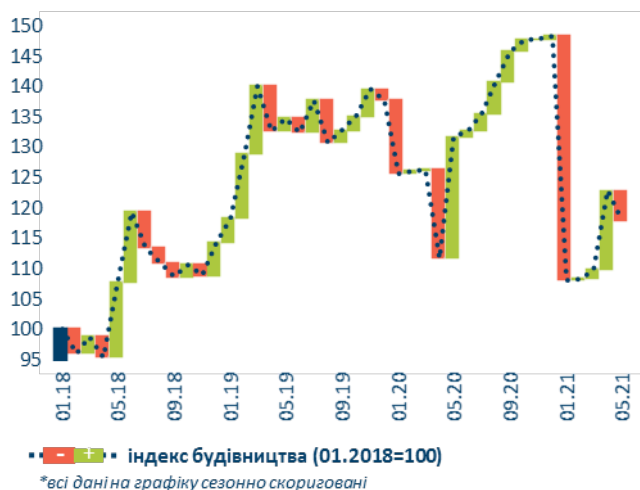

Рис. 4. Динаміка роздрібною торгівлі

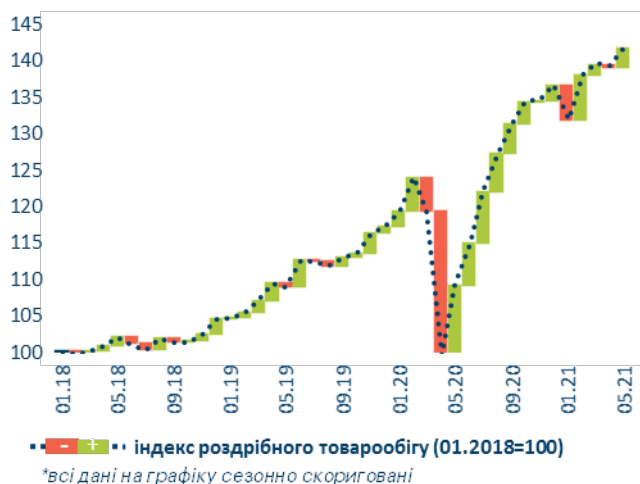

Рис. 5. Транспорт: пасажирообіг

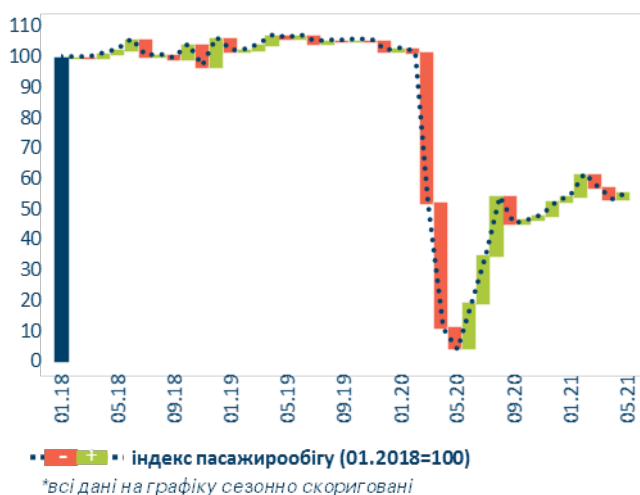

Рис. 6. Зміна пасажирообігу за останні 2 роки та внески окремих періодів у таку зміну

випуску інвестиційних товарів – вони все ще вироблялися в менших обсягах, ніж два роки тому (на 21.5%). Зокрема, це зумовлено зниженням прибутків підприємств, що найчастіше є джерелом фінансування капіталовкладень.

Індекс будівельної продукції у травні знизився на 4.9% порівняно з попереднім місяцем (рис. 2, сезонно скориговано). З початку року будівельна активність значно збавила темпи, що пояснюється динамікою у сегменті нежитлового будівництва. Наприклад, у травні обсяги будівництва інженерних споруд, скориговані на сезонний фактор, були майже на чверть нижчими середнього показника за минулий рік. Такий вид будівництва здебільшого представлений реконструкцією доріг, а отже досить корелює з державними видатками на відповідні цілі. Цього року бюджетом були заплановані чергові масштабні фінансування в рамках програми “Велике будівництво”, однак через значне зростання собівартості виробництва (зокрема, нафтопродуктів, кар’єрної продукції, оплати праці тощо) обсяги відремонтованих доріг, вочевидь, відставатимуть від рекордно високих обсягів минулого року.

Роздрібний товарооборот у травні зріс на 2.6% порівняно з попереднім місяцем (рис. 4, за винятком сезонного і календарного ефектів), а отже реалізувався відкладений споживчий попит населення після посилення карантинних обмежень у квітні. Споживання домогосподарств є досить чутливим до карантинних заходів. Проте, щоразу після послаблення епідеміологічних обмежень, воно повертається до свого довгострокового тренду зростання, зумовленого підвищенням доходів.

Пасажирообіг у звітному місяці також зазнав корекції після двомісячного спаду (рис. 5). Тим не менше, його обсяги лише несуттєво перевищують половину докризового рівня. За всіма видами транспорту перевезення пасажирів у травні було суттєво нижчим, ніж два роки тому (рис. 6). Важливим фактором залишається уникання користування громадським транспортом задля обмеження ризику зараження як і зміна звичок. Так, свій внесок створює можливість віддаленої роботи, що утворилася протягом періоду епідеміологічної кризи.

Вантажообіг, у травні продовжив зростати (сезонно скориговано – на 2.5% порівняно з квітнем, рис. 7) завдяки збільшенню зовнішньої торгівлі товарами та обсягів транзиту російського газу територією України. У травні Росія повністю використовувала заброньовані потужності через Україну. Однак, попри низькі запаси в європейських підземних сховищах газу та ціни, які оновлюють багаторічні максимуми, «Газпром» не викупує додаткову потужність,

